

РОЗДІЛ 1

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО

І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

УДК 339.923

DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/2-92-1>

Заяць О. І.

Ярема Т. В.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

СУЧАСНА ПРОМИСЛОВА ПОЛІТИКА ТА ІННОВАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

У статті досліджено сучасну промислову політику та інноваційну стратегію Європейського Союзу. Зазначено, що еволюція сучасної промислової політики ЄС пов'язана з використанням двох моделей: вертикальної(селективної) та горизонтальної (функціональної). Ідентифіковано положення Нової промислової політики Європейського Союзу 2021–2027 рр., які згруповані у трьох документах. Визначено заходи, які пропонує Європейська Комісія для перебудови європейської промисловості. З'ясовано, що сьогодні ЄС займає лише третє місце (після Китаю і США) за розвитком інноваційних НДДКР. Виявлено, що ЄС сьогодні у пріоритетному порядку активно використовує існуючі інтеграційні інструменти для «підтягування» відстаючих країн до рівня інноваційного розвитку передової групи держав-членів. Систематизовано, обмеження внутрішньої політики країн-членів ЄС, що здійснюється у сфері технологічного розвитку. Проаналізовано сучасну стратегію Європейського Союзу у сфері інновацій та виявлено, цілі і напрямки розвитку інновацій, які нею передбачені. Представлено сформовані найважливіші механізми, що є основою політики ЄС у контексті підтримки «відкритої інновації».

Ключові слова: інноваційна політика, інноваційна стратегія, Європейський Союз, «відкрита інновація», промислова політика.

Постановка проблеми. Промислова політика визначає орієнтири розвитку інноваційної сили будь-якого суб'єкта глобального господарства, в тому числі і Європейського Союзу. Ефективність промислової політики сприяє формуванню сприятливого інноваційного клімату та є рушієм розвитку економіки в цілому. Таким чином, аналіз сучасної промислової політики та інноваційної стратегії Європейського Союзу є важливим і корисним для України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням дослідження теоретичних основ та практичного вирішення проблеми вибору та реалізації сучасної промислової політики та інноваційної стратегії Європейського Союзу як одного з основних гравців на світовій економічній арені присвячено праці багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених, таких як М. Карамелло, Дж. Кампі, К. Ді Маріо, Ф. Лаї і П. Торбол [1], К. Сзопік-Депчинська, К. Хлеба, І. Бак, А. Кедзіерска-Сзкзепаніак, К. Сзкзепаніак і Дж. Лопполо [3], К. Евкюїст [4], Б. Ашейм і М. Гекелер [5], Дж. Тхома і В. Зіммерманн [8], С. Хаус-Реве, Р. Фітар і А. Родрігуз-Посе [9], А. Хаусе [12], В. Ціренціков [13], а також фахівцями-економістами Європейської Комісії [1; 7; 11; 14] та Світового Банку [10].

Мета статті полягає в дослідженні сучасної промислової політики та інноваційної стратегії Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу. Еволюція сучасної промислової політики ЄС пов'язана з використанням двох моделей:

– вертикальної (селективної), метою якої є зміна структури економічної активності на користь специфічних секторів за допомогою арсеналу конкретних (прямих) заходів для підтримки конкретних галузей, технологій і сфер діяль-

ності – субсидії, держзакупівлі, митно-тарифні заходи та ін.;

– горизонтальної (функціональної), яка здійснюється через систему непрямих заходів (переважно інноваційної спрямованості), сприяє цільовій орієнтації економічних агентів з різних галузей і сфер діяльності на поліпшення бізнес-середовища та підтримку ефективності функціонування ринків і міжнародної конкурентоспроможності.

Сьогодні колишня промислова стратегія (ПС) ЄС, розроблена ще у 2014 р. і прийнята у 2017 р. новим вимогам і викликам уже не відповідає.

Положення Нової ПС 2021–2027 рр. згруповані у трьох документах:

1) «Нова промислова стратегія Європи» (*A New Industrial Strategy for Europe*);

2) «Стратегія розвитку малого і середнього бізнесу для стійкої та цифрової Європи» (*An SME Strategy for a sustainable and digital Europe*);

3) «Виявлення і усунення бар'єрів на шляху єдиного ринку» (*Identifying and addressing barriers to the Single Market*).

Вони є єдиним пакетом заходів нової ПС ЄС, покликаний перетворити його економіку та промисловість до 2030 р. у цифрових лідерів, залишаючись найбільш конкурентоспроможними у сфері інновацій. На додаток Європейська Комісія (ЕК) також презентувала у 2020 р. довгострокову перспективну програму економічного розвитку Європолю – «Європейська зелена угода» (*The European Green Deal*), що визначає суттєві структурні зміни у діяльності ЄС і країн-членів до 2050 р. Її метою є забезпечення комплексного підходу до створення рамкових умов, що мотивують економічних гравців одночасно вирішувати завдання і екологічної і цифрової трансформації для довгострокового підвищення та збереження

конкурентоспроможності економічного простору Євросоюзу.

Для перебудови європейської промисловості відповідно до триєдиної мети ЄК пропонує реалізацію цілого комплексу суттєвих заходів, серед яких необхідно відзначити наступні:

- 1) активна підтримка заходів щодо поглиблення і розширенню процесів цифровізації;
- 2) стимулювання формування економіки замкненого циклу;
- 3) забезпечення рівноправних умов діяльності на світових ринках;
- 4) безперервна підготовку і перепідготовку кадрів;
- 5) удосконалювання інвестиційного та фінансового забезпечення очікуваних перетворень;
- 6) підтримка стратегічної і виробничої автономії промисловості (розширення використання нових управлінських підходів у формуванні європейської індустріальної екосистеми);
- 7) створення в ЄС протягом наступних 10 років «сертифікованої, безпечної і стійкої інфраструктури» для захисту цифрових ресурсів, заснованої на квантовому шифруванні;
- 8) створення «ефективних ринків чистих технологій» з технологічним і стратегічним суверенітетом (підвищення ступеня незалежності від постачання сировини, комплектуючих і напівфабрикатів) за рахунок використання принципів циркулярної економіки і новітніх виробничих технологій;
- 9) впровадження ключових технологічних елементів (мікроелектроніка, робототехніка, фотоніка, промислові біо- і нанотехнології, хмарні рішення, блокчейн, аналіз даних та метаданих, штучний інтелект) на основі державно-приватних партнерств і промислових альянсів;
- 10) створення промислових екосистем, побудованих на мережевих принципах ланцюгів доданої вартості і об'єднання у межах Дев'ятої (2021–2027 рр.) Рамкової програми наукових досліджень ЄС (освіта-наука-бізнес та ефективна взаємодія між ними) [1].

Успішне впровадження вказаних механізмів і інструментів на національному рівні та ефективна взаємодія країн-членів між собою і з основними інститутами ЄС буде, з одного боку, запорукою досягнення визначених цілей і координації найчастіше різноспрямованих векторів промислових політик окремих країн. З іншого – умовою зміни національних бюджетних політик у середньостроковій перспективі та мотивом пріоритетного розподілу існуючих ресурсів. При цьому, найбільш детально розробленими частинами стратегії є як комплексний підхід до поліпшення рамкових умов функціонування МСБ у сфері інновацій, стимулювання стартапів для розробки і комерціалізації проривних технологій, так і реальне усунення існуючих перешкод і бар'єрів для бізнесу на єдиному внутрішньому ринку [2]. Дійсно, сьогодні ЄС займає лише третє місце (після Китаю і США) за розвитком інноваційних НДДКР – кожна десята компанія країн Євросоюзу використовує технологію великих даних, і лише кожна четверта – хмарні обчислення.

Виступаючи одним зі світових центрів за кількістю отриманих заяв на патентування, ЄС вносить істотний вклад у формування світової тенденції зростання попиту на охорону інтелектуальної власності (ІВ) у сфері високо- і середньотехнологічних товарів. Незважаючи на високий ступінь економічної інтеграції держав-членів ЄС, національні

інноваційні системи суттєво різняться, що обумовлено специфікою економік і особливостями реалізації механізмів технологічного розвитку. Темпи, масштаби і результативність впровадження нових розробок у господарську діяльність суттєво різняться серед країн-членів ЄС [3]. Це явище, що отримало поширення у економічній літературі як «інноваційний парадокс» [4; 5], є актуальним і сьогодні та доповнюється можливостями заміщення одного механізму розвитку іншим.

Відповідно прийнятому у 2020 р. фінансовому плану ЄС на 2021–2027 рр. (*EU's Multiannual Financial Framework for 2021–2027*), приблизно 88 млрд. євро, тобто понад половина з 143 млрд. євро, що виділено на підтримку інновацій, єдиного ринку і цифровізації, буде витрачено саме на дослідження та розробки. Встановлені розміри бюджетних асигнувань на наступні сім років і верхня межа запозичень ЄК від імені ЄС на вільному фінансовому ринку (750 млрд. євро), юридично оформлені заборонні заходи, моніторинг за діями державних органів (своїх і третіх країн) і компанії, набір заходів стимулюючого характеру [6]. Від того, наскільки ефективно й реалістично вони будуть витрачатися у взаємозв'язку з майбутнім реформатуванням ЄС і соціально-економічними реформами в державах-членах, буде залежати, чи вдасться їм започаткувати для європейського інтеграційного проекту нові обрії побудови проголошеного раніше Євросоюзу «наступного покоління» [7].

Враховуючи визначальне значення ІВ при формуванні конкурентних переваг у цифровому середовищі, можна констатувати, що розвиток зазначених напрямків фінансування у межах ЄС буде сприяти інтенсифікації використання об'єктів промислової власності у найближчому майбутньому [8]. Згідно статистичним даним ВОІВ, лідером серед країн-членів ЄС за кількістю отримуваних у світі патентів на винаходи є Німеччина, друге місце належить Франції, Нідерланди замикають трійку лідерів. Високий рівень розвитку національних інститутів ІВ цих країн впливає на масштаб використання патентної системи ЄС і буде в перспективі виступати доцентровим чинником поглиблення інноваційної взаємодії між країнами-членами ЄС. Високий ступінь інтеграції національних інноваційних систем Німеччини, Франції і Нідерландів відображає тенденцію до поглиблення взаємодії у патентній сфері на наднаціональному рівні, сприяючи, з одного боку, розробці та комерціалізації технологічних досягнень у Євросоюзі. З іншого – широкий просторовий диверсифікації напрямів патентної охорони винаходів країн-лідерів ЄС, що також корелює із загальними цілями інноваційного та науково-технічного розвитку Євросоюзу [9].

Хоча, згідно з Рамковою програмою *Horizon Europe 2021–2027* рр., досягнення міжнародної конкурентоспроможності є пріоритетною для кожного зі країн-членів ЄС, внутрішня політика країн-членів, що здійснюється у сфері технологічного розвитку, має низку обмежень. Так, по-перше, прямиий вплив наддержавних інститутів ЄС на інноваційний процес у формі безоплатних субсидій буде завершений на етапі створення так званого «конкурентного продукту», розрахованого на одночасне застосування всіма товаровиробниками. Інакше кажучи, пріоритет надається підприємницькому сектору, а роль державних органів полягає у створенні необхідних умов і підтримці процесу підприємницьких відкриттів. По-друге,

результати інноваційної діяльності повинні бути загальнодоступні і не надавати особливих переваг окремій фірмі. Зазначені обмеження кореспондуються як з антимонопольним законодавством, так і з міжнародними актами та відповідними директивами ЄС, що мають пріоритет над національним законодавством (нагляд і моніторинг виконання відповідних норм здійснює ЄК).

Створення Європейського науково-дослідного простіру (ЄНП) і ІВ є свідомим тому, що «стара» структура організації та управління інноваційним розвитком вже не відповідає його новій парадигмі, що формується. Валові показники «витрат» і «виходу», що раніше успішно працювали (такі як високий обсяг використаних ресурсів, активна патентна та публікаційна діяльність) вже не гарантують його успішність. На передній план за значенням виходять чинники «відкритості» інноваційного процесу в умовах прискорених темпів «знецнення» як його змістовної, так і моніторингової складових. Тобто, нова стратегія передбачає досягнення трьох нових цілей:

- 1) перехід на «відкриті інновації»;
- 2) відкритість науки;
- 3) відкритість світу [10].

«Використання вхідних і вихідних потоків знань для прискорення внутрішніх інновацій» як класичне визначення відкритої інновації, було надане Генрі Чесброу [11], і припускає перехід від лінійних моделей, двосторонніх транзакцій і взаємодій до динамічних інноваційних екосистем, які формуються за мережевим принципом і на основі багатостороннього співробітництва. Справа у тому, що сьогодні конкретну інновацію вже не можна розглядати як результат ізольованої інноваційної активності, а як підсумок комплексного творчого процесу, включаючи використання потоків знань у економічній і соціальній сферах. Тобто, сучасна екосистема визначається при створенні вартості, по-перше, використанням мережної структури, що включає постачальників, посередників, споживачів, урядові агентства та інші суб'єкти комерційної діяльності, залучені до сфери постачання певних товарів і послуг в умовах конкуренції та співробітництва. По-друге, елементами взаємодії у процесі функціонування такої системи, у яких кожний суб'єкт повинен мати гнучкість і адаптивність до умов «вживання» на зразок біологічної екосистеми [12].

У межах «Відкритої інновації 2.0» формування «відкритого» ЄНП і ІВ у країнах-членах Європейського Союзу Європейська Комісія здійснюється шляхом перманентної розробки багатоланкових моделей інноваційних систем. Так, традиційна трьохланкова система взаємозв'язків (спіраль «наука-держава-бізнес») у продовж поширення відкритих інновацій поступово змінюється на чотириланкову модель («наука-держава-бізнес-громадянське суспільство»), причому інститут громадянського суспільства є повноцінним суб'єктом інноваційної системи. В останні роки довгострокова інноваційна стратегія ЄС доповнилася п'ятим елементом моделі – «навколишнє середовище», який відображає дію екологічних чинників у інноваційній системі та фактично відповідає за стабільний розвиток і стабільне функціонування інших елементів. Так, ЄК, з метою забезпечення сприятливих рамок умов для формування відкритих інновацій формує свою інноваційну політику за трьома напрямками:

А. Реформа управлінського середовища (усунення існуючих перешкод для інновацій та їх сти-

мулювання, у тому числі шляхом удосконалення нормативної бази і стандартизації).

Б. Стимулювання приватних інвестицій (формування адекватних потребам розвитку інноваційної екосистем структури фінансових інструментів, насамперед ризикового фінансування).

В. Максимізація віддачі від заходів, що використовуються (підвищення ефективності підтримки інновацій за рахунок нових ініціатив у процесі реалізації Рамкових програм наукових досліджень ЄС, включаючи взаємодію зі структурними фондами) [13].

Завдяки цьому сьогодні сформовані і активно удосконалюються три найважливіші механізми, що є основою політики ЄС у контексті підтримки «відкритої інновації».

Перший – це інноваційний принцип, згідно з яким у завданням інститутів ЄС є не стільки заохочення успішних інноваторів, скільки забезпечення високої сприйнятливості всієї економіки до інновацій. При цьому пріоритетними є всі стадії інноваційного циклу – від розробки ідеї до кінцевої комерціалізації та впровадження її результатів.

Другий – компетентна незалежна наукова експертиза за допомогою створеного із цією метою «Механізму наукового консультування», покликано здійснювати висококваліфіковану експертизу у процесі формування та реалізації інноваційної політики ЄС разом з Об'єднаним дослідницьким центром ЄК для встановлення більш тісних зв'язків між наукою та інноваційною практикою.

Третій – консорціум фінансових організацій/інституцій, що стимулюють підприємців до «відкритих інновацій» за допомогою використання спеціальних інструментів Європейської інноваційної ради (інноваційне бюджетне фінансування), Європейського фонду стратегічних досліджень (об'єднання джерел приватного фінансування для підвищення ефективності інвестиційних можливостей ЄС) і Панєвропейського фонду фондів ризикового фінансування (підтримка «відкритих інновацій», що обґрунтована ще у Рамковій програмі «Горизонт-2020»).

Сприянням функціонуванню механізмів є спеціально сформований в останні роки в ЄС комплекс сервісних організаційних послуг, що надаються інноваторам і покликані сприяти інноваційній діяльності та її відкритості. Мова йде про, по-перше, європейське інноваційне партнерство при впровадженні нововведень, які пов'язані з модернізацією економічних секторів і ринків. По-друге, формування об'єднаних знань та інновацій на основі партнерства між науково-дослідними центрами і університетами у контексті розробки нових видів інноваційних послуг. По-третє, «інноваційний радар» (виявлення проєктів з потенційно високим інноваційним потенціалом) і «мережу підприємств Європи» (об'єднане 600 членів, включаючи національні торговельні палати і агентства розвитку), які надають підтримку інноваційним проєктам МСБ [14].

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, можна зробити висновок, проте, що Європейський Союз сьогодні у пріоритетному порядку активно використовує існуючі інтеграційні інструменти для «підтягування» відстаючих країн до рівня інноваційного розвитку передової групи держав-членів, що в результаті має привести до нарощення інноваційної сили Європейського Союзу в цілому.

Список використаних джерел:

1. European Commission Communication from the Commission A New Industrial Strategy for Europe. 2020. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0102>.
2. Caramello M., Campi G., Di Mario C., Lai F. & Torbol P. European Commission Proposes New Framework to Mainstream Circularity. 2020. URL: <https://www.jdsupra.com/legalnews/european-commission-proposes-new-72830>.
3. Szopik-Depczyńska K., Cheba K., Bak I., Kedzierska-Szczepaniak A. & Szczepaniak K. & Loppolo G. Innovation level and local development of EU regions. A new assessment approach. *Land Use Policy*. 2020. Volume 99. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2020.104837>.
4. Edquist C. Systems of innovation: perspectives and challenges. *The Oxford Handbook of Innovation*. 2006. DOI: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199286805.003.0007>.
5. Asheim B. & Gertler M. The geography of innovation: regional innovation systems. *The Oxford Handbook of Innovation*. 2005. P. 291–317. DOI: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199286805.003.0011>.
6. European Council Special meeting of the European Council. 2020. URL: <https://www.consilium.europa.eu/media/45109/210720-euco-final-conclusions-en.pdf>.
7. European Commission Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation. 2020. URL: <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-europe-moment-repair-prepare-next-generation.pdf>.
8. Thoma J. & Zimmermann V. Interactive learning – The key to innovation in non-R&D intensive SMEs. *Journal of Small Business Management*. 2020. Vol. 58:4. P. 747–776. DOI: <https://doi.org/10.1080/00472778.2019.1671702>.
9. Haus-Reve S., Fitjar R. & Rodriguez-Pose A. Does different types of collaboration always benefits firms? *Research Policy*. Vol. 48, P. 1476–1486. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.respol.2019.02.008>.
10. World Bank Group Global economic prospects. 2019. DOI: <https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1343-6>.
11. European Commission Open Innovation. Open Science. Open to the World – a vision for Europe. 2016. DOI: <https://doi.org/10.2777/552370>.
12. Hayes A. (2019) Business Ecosystem. Strategy for The Future. Economics. 2021. URL: <https://www.investopedia.com/terms/b/business-ecosystem.asp>.
13. Циренчиков В. Стратегия инновационного развития Евросоюза: новые цели и инициативы. *Современная Европа*. 2019. № 6. С. 138–148. URL: <http://www.sov-europe.ru/images/pdf/2019/6-2019/14.pdf>.
14. European Commission Result of Horizon 2020 Stakeholder consultation. 2020. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/cd9586b5-db2d-11e8-afb3-01aa75ed71a1/language-en>.

References:

1. European Commission Communication from the Commission A New Industrial Strategy for Europe. 2020. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0102>.
2. Caramello M., Campi G., Di Mario C., Lai F. & Torbol P. (2020) European Commission Proposes New Framework to Mainstream Circularity. Available at: <https://www.jdsupra.com/legalnews/european-commission-proposes-new-72830>.
3. Szopik-Depczyńska K., Cheba K., Bak I., Kedzierska-Szczepaniak A., Szczepaniak K. & Loppolo G. (2020) Innovation level and local development of EU regions. A new assessment approach. *Land Use Policy*. Volume 99. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2020.104837>.
4. Edquist C. (2006) Systems of innovation: perspectives and challenges. *The Oxford Handbook of Innovation*. DOI: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199286805.003.0007>.
5. Asheim B. & Gertler M. (2005) The geography of innovation: regional innovation systems. *The Oxford Handbook of Innovation*. P. 291–317. DOI: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199286805.003.0011>.
6. European Council Special meeting of the European Council. 2020. Available at: <https://www.consilium.europa.eu/media/45109/210720-euco-final-conclusions-en.pdf>.
7. European Commission Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation. 2020. Available at: <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-europe-moment-repair-prepare-next-generation.pdf>.
8. Thoma J. & Zimmermann V. (2020) Interactive learning – The key to innovation in non-R&D intensive SMEs. *Journal of Small Business Management*. Vol. 58:4. P. 747–776. DOI: <https://doi.org/10.1080/00472778.2019.1671702>.
9. Haus-Reve S., Fitjar R. & Rodriguez-Pose A. Does different types of collaboration always benefits firms? *Research Policy*. Vol. 48. P. 1476–1486. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.respol.2019.02.008>.
10. World Bank Group Global economic prospects. 2019. DOI: <https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1343-6>.
11. European Commission Open Innovation. Open Science. Open to the World – a vision for Europe. 2016. DOI: <https://doi.org/10.2777/552370>.
12. Hayes A. (2019) Business Ecosystem. Strategy for The Future. Economics. 2021. Available at: <https://www.investopedia.com/terms/b/business-ecosystem.asp>.
13. Tsirenschikov V. (2019) Strategiya innovatsionnogo razvitiya Evrosoyuza: novyye tseli i initsiativy [EU Innovative Development Strategy: new goals and initiatives]. *Sovremennaya Evropa*. № 6. P. 138–148. Available at: <http://www.sov-europe.ru/images/pdf/2019/6-2019/14.pdf>.
14. European Commission Result of Horizon 2020 Stakeholder consultation. 2020. Available at: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/cd9586b5-db2d-11e8-afb3-01aa75ed71a1/language-en>.

Zayats Olena

Yarema Tomash

Uzhhorod National University

CURRENT INDUSTRIAL POLICY AND INNOVATION STRATEGY OF THE EUROPEAN UNION

Summary

Industrial policy determines the guidelines for developing the innovative power of any entity in the global economy, including the European Union. The effectiveness of industrial policy contributes to the favourable innovation climate and is the driver of economic development. Thus, the analysis of the European Union's current industrial policy and innovation strategy is essential for Ukraine. The article aims to study the current industrial policy and innovation strategy of the European Union. The work examines the current industrial policy and innovation strategy of the European Union. It is noted that the evolution of modern industrial policy in the European Union is associated with the use of two models: vertical (selective) and horizontal (functional). It analyses the provisions of the New Industrial Policy of the European Union 2021–2027, which

were grouped in three documents. The measures proposed by the European Commission for the restructuring of European industry have been identified. It has been found that today the European Union ranks only third (after China and the United States) in the development of innovative research and development. The research reveals that the European Union today actively uses the existing integration tools as a priority to "pull" the lagging countries to the level of innovative development of the advanced group of member states. Restrictions on the domestic policy of the European Union member states in technological development have been systematised. The article analyses the current strategy of the European Union in the field of innovation and reveals the goals and directions of innovation development provided by it. It presents the most important mechanisms that form the basis of the European Union's policy in supporting "open innovation". However, it is concluded that the European Union today is actively using existing integration tools to "pull" lagging countries to the level of innovative development of the advanced group of member states (27), which should lead to increased innovation and competitive power of the European Union as a whole.

Keywords: innovation policy, innovation strategy, European Union, "open innovation", industrial policy.